

στραβός

στραβός, -ή, κ. -ιά, -ό, κ. -ύ, επίθ. [**<αρχ. στραβός**], **στραβός. 1.** που δεν είναι ίσιος: «στραβή γραμμή». **2.** (υποτιμητικά) που είναι αλλήθωρος, που είναι τυφλός: «είναι τόσο στραβός, που σ' άλλον απευθύνεται κι άλλον κοιτάζει || επειδή ήταν στραβός ο άνθρωπος, τον πέρασα στο απέναντι πεζοδρόμιο». **3.** που είναι αγράμματος, αμόρφωτος ή απληροφόρητος: «θέλουν να 'χουν τον κόσμο στραβό, για να τον εκμεταλλεύονται όπως θέλουν». **4.** που γίνεται ή που είναι λάθος, ο λαθεμένος: «στραβός υπολογισμός». **5.** το θηλ. ως ουσ. **η στραβή,** το λάθος, το σφάλμα, το παράπτωμα, η απρέπεια: «για κάθε στραβή, υπάρχουν και οι ανάλογες συνέπειες». (Τραγούδι: *το μοιραίο, κορίτσι λαθραίο, κομμένη σ' το λέω όχι άλλη στραβή*). **Συνών. κουτσός (2).** **6.** ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα στραβά** (βλ. λ.) Επίρρ. **στραβά.** (Ακολουθούν 65 φρ.).

- **βάζω τη σκούφια μου στραβά ή βάζω στραβά τη σκούφια μου,** βλ. λ. [σκούφια](#).
- **βάζω το καπέλο μου στραβά ή βάζω στραβά το καπέλο μου,** βλ. λ. [καπέλο](#).
- **βοηθήστε στραβοί τον ανοιχτομάτη,** βλ. λ. [ανοιχτομάτης](#).
- **βοηθήστε στραβοί τον αόμματο,** βλ. λ. [αόμματος](#).
- **για να λέμε και του στραβού το δίκιο ή για να πούμε και του στραβού το δίκιο,** βλ. λ. [δίκιο](#).
- **γυναίκα του στραβού, για ποιον στολίζεσαι;** βλ. λ. [γυναίκα](#).
- **έγινε η στραβή,** λέγεται στην περίπτωση που ενήργησε κάποιος άπρεπα, λανθασμένα: «πάνω στα νεύρα μου του μίλησα άσχημα μπροστά στη γυναίκα του, αλλά τώρα έγινε η στραβή, τι να κάνουμε!». **Συνών. έγινε η κουτσή**.
- **είναι στραβό κεφάλι,** βλ. λ. [κεφάλι](#).
- **είναι στραβός κι ανάποδος,** είναι πολύ δύστροπος, ιδιότροπος, παράξενος: «δεν μπορείς να κάνεις λεπτό μαζί του, γιατί είναι στραβός κι ανάποδος».
- **έκανε καβάλα σε στραβό γαϊδούρι,** βλ. λ. [γαϊδούρι](#).
- **έχει στραβά κανιά,** βλ. λ. [κανιά](#).
- **έχω το καπέλο μου στραβά ή έχω στραβά το καπέλο μου,** βλ. λ. [καπέλο](#).
- **η σκύλα από τη βιάση της στραβά κουτάβια κάνει,** βλ. λ. [σκύλα](#).
- **ή στραβός είν' ο γιαλός ή στραβά αρμενίζουμε,** βλ. λ. [γιαλός](#).
- **ήταν στραβό το κλήμα, το 'φαγε κι ο γάιδαρος,** βλ. λ. [κλήμα](#).
- **κάνω τα στραβά μάτια,** βλ. λ. [μάτι](#).
- **κάνω το στραβό,** ενεργώ άπρεπα ή λανθασμένα περισσότερο από πείσμα παρά από άγνοια: «όταν πεισμώνει, ό,τι και να του πεις, αυτός θα κάνει το στραβό».
- **κάνω τον στραβό,** προσποιούμαι πως δε βλέπω, πως δεν καταλαβαίνω: «ό,τι και να κάνουν, ό,τι και να λένε, κάνω τον στραβό, για να μη γίνονται κάθε τόσο φασαρίες». (Λαϊκό τραγούδι: *στα εστιατόρια κάθομαι χώρα και μόλις πάω το τσιγάρο μου τραβώ, κι αν με κοιτούνε κι αν με γελούνε, εγώ δε βλέπω κι όλο κάνω τον στραβό*).
- **κουτσά στραβά,** βλ. λ. [κουτσός](#).

- κουτσά στραβά κι ανάποδα, βλ. λ. [κουτσός](#).
- κουτσοί στραβοί στον Άη Παντελεήμονα! βλ. λ. [κουτσός](#).
- με πιάνει το στραβό μου, γίνομαι δύστροπος, ιδιότροπος: «αν με πιάσει το στραβό μου, δεν κάνω το χατίρι κανενός».
- με (το) στραβό αν (σαν) κοιμηθείς, το πρωί θ' αλληθωρίζεις, λέγεται επιτιμητικά για κείνους που έχουν κακές συναναστροφές και συμπεριφέρονται ανάλογα. Συνών. μ' όποιον δάσκαλο καθίσεις, τέτοια γράμματα θα μάθεις.
- μην κοιτάς τη στραβή μου μύτη, κοίτα την ίσια μου τύχη ή μην κοιτάς τα στραβά μου πόδια, κοίτα την ίσια μου τύχη, βλ. λ. [τύχη](#).
- μου 'κατσε στραβά, δεν ήρθε κάτι όπως το ήθελα, όπως μου ταίριαζε: «υπολόγιζα πως ήταν εύκολη δουλειά, αλλά μου 'κατσε στραβά και παιδεύτηκα μέχρι να την τελειώσω». (Τραγούδι: *πιτσιρίκια που κουνιούνται σαν φραπέδες έλα, μάνα μου, στον ίδιο το χαβά. Κάτι έρημα παιδιά στους καναπέδες κι η αγάπη τους που έκατσε στραβά μωρέ!*)
- μου πάνε όλα στραβά ή όλα μου πάνε στραβά ή όλα στραβά μου πάνε, βλ. φρ. μου 'ρχονται όλα στραβά. (Τραγούδι: όταν **σου πάνε όλα στραβά**, στον έρωτα και στα χαρτιά, να το γιορτάζεις).
- μου 'ρχεται στραβά, μου είναι δύσκολο να ενεργήσω με τρόπο που αντίκειται στη φιλοσοφία μου, στην ψυχολογία μου ή στην προσωπικότητά μου: «μου 'ρχεται στραβά να τον εγκαταλείψω τώρα που έχει την ανάγκη μου || μου 'ρχεται στραβά ν' αντιμιλήσω στους γονείς μου».
- μου 'ρχονται όλα στραβά ή όλα μου 'ρχονται στραβά ή όλα στραβά μου 'ρχονται, (γενικά) οι υποθέσεις μου δεν εξελίσσονται ευνοϊκά: «τον τελευταίο καιρό όλα μου 'ρχονται στραβά».
- μου 'ρχονται όλα στραβά κι ανάποδα ή όλα μου 'ρχονται στραβά κι ανάποδα ή όλα στραβά κι ανάποδα μου 'ρχονται, (γενικά) οι υποθέσεις μου δεν εξελίσσονται καθόλου ευνοϊκά: «τον τελευταίο καιρό μου 'ρχονται όλα στραβά κι ανάποδα».
- μου 'ρχονται στραβά τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- ξύπνησε στραβά, ξύπνησε πολύ κακόκεφος: «απ' τα μούτρα του κατάλαβα πως ξύπνησε στραβά, γι' αυτό δεν του λέω κουβέντα». Συνών. ξύπνησε ανάποδα / ξύπνησε από λάθος πλευρό / ξύπνησε με τον κώλο στον ανήφορο / ξύπνησε στο πλάι.
- όλα τα στραβά καρβέλια απ' τη νύφη καμωμένα ή όλα τα στραβά ψωμιά απ' τη νύφη καμωμένα, βλ. λ. [νύφη](#).
- όλα τα στραβά καρβέλια η στραβή πινακωτή τα κάνει, βλ. λ. [πινακωτή](#).
- παίρνω στραβά τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- περνώ κουτσά στραβά ή την περνώ κουτσά στραβά, βλ. λ. [κουτσός](#).
- περπατάς στραβά, ενεργείς, συμπεριφέρεσαι ανέντιμα: «πάψε να περπατάς στραβά, γιατί θα το φας το κεφάλι σου». (Λαϊκό τραγούδι: μου 'χεις τάξει, βρε κακούργα, πως θα μου 'μενες πιστή. Και απατημένο τώρα με παράτησες, μα να ξέρεις, πως κι εσύ **στραβά περπάτησες**). Συνών. δεν περπατάς καλά.
- πήγε στραβά η δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- πήρε ο στραβός κατήφορο, βλ. λ. [κατήφορος](#).
- πήρε στραβό δρόμο ή πήρε το στραβό δρόμο ή πήρε το στραβό το δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#).

- ποιος στραβός δε θέλει τα μάτια του! βλ. λ. [μάτι](#).
- ποιος στραβός δε θέλει το φως του! βλ. λ. [φως](#).
- πολλές μαμές, στραβό το παιδί, βλ. λ. μαμή.
- σηκώθηκε στραβά, βλ. φρ. ξύπνησε στραβά.
- στραβή βδομάδα, βλ. λ. βδομάδα.
- στραβή μέρα, βλ. λ. μέρα.
- στραβή τύχη, βλ. λ. [τύχη](#).
- στραβό κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- στραβό ριζικό, βλ. λ. ριζικό.
- στραβός άνθρωπος, βλ. λ. [άνθρωπος](#).
- στραβός βελόνα γύρευε μέσα στον αχυρώνα, βλ. λ. βελόνα.
- στραβός δρόμος, βλ. λ. [δρόμος](#).
- στραβός είσαι; **α.** (απειλητικά ή ειρωνικά) δε βλέπεις μπροστά σου; Λέγεται κυρίως, όταν μας πατήσει ή όταν μας σπρώξει κάποιος. **β.** είναι πράγμα οφθαλμοφανές: «στραβός είσαι και δεν μπορείς να καταλάβεις πως, αν κάνεις αυτή τη δουλειά, θα καταστραφείς;».
- στραβός μήνας, βλ. λ. μήνας.
- στραβός χρόνος, βλ. λ. [χρόνος](#).
- τα βλέπω όλα στραβά, είμαι απαισιόδοξος, απογοητευμένος: «υπάρχει τέτοια αναδουλειά στην αγορά, που τον τελευταίο καιρό τα βλέπω όλα στραβά».
- τα βλέπω όλα στραβά κι ανάποδα, βλ. λ. [ανάποδος](#).
- τα στραβά γαϊδούρια τη νύχτα πάν' και βόσκουν, βλ. λ. [γαϊδούρι](#).
- τα στραβά και τ' ανάποδα, οι δυσκολίες, οι αντιξοότητες, οι παρατυπίες, ακόμα και οι εντράπεζες καταστάσεις σε μια δουλειά ή επιχείρηση και γενικά στη ζωή: «θέλω να μάθω όλα τα στραβά και τ' ανάποδα που συμβαίνουν σ' αυτό το εργοστάσιο, πριν αναλάβω τη διεύθυνσή του».
- την είδα στραβά, παρεξήγησα, παρανόησα την ενέργεια ή την πρόθεση κάποιου σχετικά με το άτομό μου: «αυτός ό,τι κι αν είπε, το είπε για να με υποστηρίξει, αλλά εγώ την είδα στραβά».
- την έκανα τη στραβή, έκανα λάθος, σφάλμα, παράπτωμα, απρέπεια, λάθος λογαριασμό: «δεν αντιλήφθηκα πως ήταν πίσω μου, όταν τον κορόιδενα για τη μεγάλη μύτη του, αλλά τώρα την έκανα τη στραβή και το φουσάω και δεν κρυώνει || ήμουν λίγο μπόσικος στη δουλειά και την έκανα τη στραβή, κι άντε τώρα να δούμε πώς θα τα μπαλώσω». Συνών. την έκανα την κουτσή.
- της στραβής ψωλής της φταίνε οι τρίχες, βλ. λ. ψωλή.
- το βάζω στραβά (ενν. το καπέλο μου), δε με νοιάζει, δεν ενδιαφέρομαι για τίποτα, ιδίως γιατί είμαι εξασφαλισμένος οικονομικά: «απ' τη μέρα που του 'πεσε το λαχείο, το 'βαλε στραβά και πέρα βρέχει».

- το παίρνω στραβά, παρανοώ, δεν καταλαβαίνω καλά, παρεξηγώ κάτι: «εγώ ό,τι κι αν είπα, το 'πα για το καλό σου κι εσύ το πήρες στραβά»·

- του 'κατσε στραβά, **α.** λέγεται με κάποια διάθεση ειρωνείας για κάποιον που δεν ήρθε κάτι έτσι όπως το περίμενε ή όπως του συνέφερε: «του 'κατσε στραβά, που θα κάνει σαββατιάτικη βάρδια, γιατί είχε σκοπό να πάει το Σαββατοκύριακο εκδρομή». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εμ βέβαια* και κλείνει με το *του κυρίου (της κυρίας)*. **β.** λέγεται με κάποια διάθεση ειρωνείας στην περίπτωση που κάποιος δεν είναι ευχαριστημένος με κάτι που του έτυχε ή που του προσφέρθηκε, ενώ κανονικά θα έπρεπε να ήταν: «του 'κατσε στραβά που του 'ρθαν εκείνα τα λεφτά απ' την κληρονομιά του παππού του!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *ναι μωρέ* και κλείνει με το *του κυρίου (της κυρίας)*. **γ.** (γενικά) δεν εξελίχθηκε κάτι όπως το περίμενε ή όπως το επιθυμούσε κάποιος: «η τελευταία δουλειά που έκανε του 'κατσε στραβά κι έχει προβλήματα»·

- φορώ τη σκούφια μου στραβά ή φορώ στραβά τη σκούφια μου, βλ. λ. [σκούφια](#)·

- φορώ το καπέλο μου στραβά ή φορώ στραβά το καπέλο μου, βλ. λ. [καπέλο](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας